

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ι Ε Ρ Α Μ Η Τ Ρ Ο Π Ο Λ Ι Σ Θ Η Β Ω Ν κ α ι Λ Ε Β Α Δ Ε Ι Α Σ

Κυριακή ΙΖ' Λουκά

(Ασώτου)

24/02/2019

Με την παραβολή του ασώτου υιού, ο Χριστός μας δείχνει την αγάπη του Θεού και Πατέρα. Μας δείχνει την καταστρεπτική δύναμη της αμαρτίας, αλλά και την μεταμορφωτική και αγιοποιό δύναμη της μετανοίας. Δείχνει ακόμη και την καρδιά των ανθρώπων εκείνων, που ενώ με τα λόγια τους είναι κοντά στο Θεό, η καρδιά τους όμως και το φρόνημά τους, απέχουν από Εκείνον. Δεν μπορούν να χαρούν την κοινωνία των ανθρώπων, σκανδαλίζονται με εκείνους που μετανοούν και επιστρέφουν στο Θεό.

Ουσιαστικά, η κατάσταση του ασώτου υιού, εκφράζει θα λέγαμε την κατάσταση που ζούμε οι περισσότεροι από μας. Ο άσωτος υιός, είναι ο τύπος του ανθρώπου ο οποίος υποδουλώνεται στη σάρκα και τις αισθήσεις και με μία εντελώς παιδική ορμή απομακρύνεται από τον Πατέρα. Διαβιώνει σε περιοχές που δεν επιβλέπει ο Πατέρας και χαρακτηρίζονται από τον τρόπο ζωής, που δεν εναρμονίζεται με την θέληση Του. Σκορπίζει τον πλούτο των αγαθών που του δόθηκε, σπαταλώντας τον για την εκπλήρωση των αλόγων του επιθυμιών. Ο Πατέρας, του έδωσε τον ηγεμόνα του και αυτός τον υποδούλωσε στα πάθη του. Του όρισε νόμο για να οικονομήσει το καλό στη ζωή του, προς την δική του ευφροσύνη, αλλά και του ευεργέτη Πατέρα του, προς επίτευξη των μεγαλύτερων αγαθών, αυτός όμως τον παραβαίνει και αποξενώνεται συνεχώς τον Πατέρα του. Ο Πατέρας, άνοιξε την ίδια την πύλη της αιώνιας ζωής, με την πίστη και το βάπτισμα και εκείνος με τις προσωπικές του αμαρτίες και επιλογές, την έκλεισε πάλι με άθλιο τρόπο. Αντί του πλήθους των ασύγκριτων δωρεών, σύναξε στην ψυχή του σωρεία αμαρτιών. Αντί της ευλογημένης υπακοής στον Πατέρα, υποδουλώνεται στον εχθρό και εκείνος τον κάνει χοιροβοσκό και ομοτράπεζο με τους χοίρους. Ζητούσε από την τροφή τους και δεν μπορούσε ούτε αυτή να έχει, ώστε και από τους ίδιους τους χοίρους, έγινε χειρότερος και αθλιότερος. Έτσι τιμούν οι δαίμονες, εκείνους που υποδηλώνονται στα θελήματα τους.

Μετά, από πολύ χρόνο ήρθε στον εαυτό του και συναισθάνθηκε την υπερβολή των αμαρτιών. Ομολόγησε μέσα στην ψυχή του, αφ' ενός την ευσπλαχνία του Πατέρα και την μετάνοια την οποία η πατρική φιλανθρωπία αναγνωρίζει στα τέκνα ως πρώτο δικαίωμα. Επιστρέφει προς τον Πατέρα, με μεγάλο θάρρος, εξομολογείται την αμαρτία με πολλή συντριβή, την οποία πρώτα αισθάνθηκε στην καρδιά του, πριν προσέλθει στον Πατέρα και έπειτα την φανέρωσε με σχήμα και με λόγια. Δεν ζητάει πλέον την τάξη του Υιού, αλλά θεωρεί μεγάλο δώρο, να καταταγεί με τους υπηρέτες, εάν βέβαια τον έκρινε άξιο ο Πατέρας. Για αυτό, προτιμά με θέρμη, την αντικατάσταση της ελευθερίας, την οποία ανόητα έχασε, με το να υπηρετεί και να αντισταθμίζει την ασεβή εκείνη ραθυμία με τους κόπους της δουλείας.

Ο άσωτος της παραβολής, δέχεται την χάρη της μετανοίας, που βασική προϋπόθεση της, αποτελεί, η επίγνωση της αμαρτίας. Γιατί η αμαρτία δεν είναι απλώς αθέτηση κάποιων ηθικών αρχών, αλλά προπαντός η απόσπαση του ανθρώπου από την αιώνια ζωή του Θεού, για την οποία κτίστηκε και για την οποία προοριζόταν. Με την πτώση του Αδάμ η αμαρτία έγινε παγκόσμιο γεγονός και νόμος, που ρίζωσε στα βάθη της πνευματικής φύσεως του ανθρώπου. Η αμαρτία είναι η αρχή της ανθρώπινης τραγωδίας. Η επίγνωση της αμαρτίας οδηγεί στην αληθινή πίστη, που δικαιώνει τον Θεό ως αληθινό και σώζει τον άνθρωπο δωρεάν. Η επίγνωση και η όραση της αμαρτίας, κάτω από το φως της Χάριτος του Θεού,

συνιστά πνευματικό χάρισμα. Το χάρισμα αυτό, είναι βασικό και απαραίτητο, για την πνευματική ανόρθωση του ανθρώπου και χορηγείται κατά το μέτρο της πίστεώς του στο λόγο του Χριστού. Η αμαρτία λοιπόν είναι πνευματικό γεγονός, και ως πνευματικό γεγονός, διαπράττεται μυστικά στο βάθος της καρδιάς του ανθρώπου. Εκεί ταλαντεύεται, πρώτα η ελεύθερη θέληση του και παρεκκλίνει από την ορθή κατεύθυνση και το στόχο που εναπόθεσε στη φύση του ο Δημιουργός.

Όπως η αμαρτία διαπράττεται στο βάθος της καρδιάς, έτσι και η μετάνοια επιτελείται στην καρδιά, στον πιο ενδόμυχο χώρο του πνεύματος του ανθρώπου.

Η αμαρτία είναι διάρρηξη προσωπικής σχέσης και έγκλημα εναντίον της Πατρικής αγάπης.

Η μετάνοια αποσκοπεί να φανερώσει την αμαρτία σε όλο το βάθος της ώστε να θεραπεύσει όλο τον άνθρωπο και να αποκαταστήσει αδιάκοπη την αναφορά της ζωής του, στο επίπεδο της ζωής της Βασιλείας του Θεού.

Για να συντελεστεί η θεραπεία του ανθρώπου, χρειάζεται να κάνει ο άνθρωπος το πρώτο βήμα. Πρώτο βήμα είναι η συναγωγή του νου από τη διάχυση του στο περιβάλλον με τις αισθήσεις και η είσοδος του, στην καρδιά, «ήτις συνέχεται υπό της φλογός της αγάπης προς τον Χριστόν». Αυτό έκανε ο άσωτος, μάζεψε το νου του, συνειδητοποίησε την πτώση του, κατάλαβε την αποστασία του, έκανε ουσιαστικά αυτό το πρώτο, αλλά καθοριστικό βήμα, για την επιστροφή του. Ο νους του ανθρώπου που μετανοεί, τότε, όπως και στον άσωτο, δέχεται το βάπτισμα του πυρός της αγάπης αυτής, φωτίζεται και συμμορφώνεται, με το εσωτερικό αυτό και γεγονός, ενώνεται με την καρδιά, σε μία καινούργια θεωρία και προοπτική. Η ένωση αυτή, γίνεται το κέντρο όλων των πραγμάτων και ο άνθρωπος ως η εικόνα Εκείνου, φέρεται ταπεινά προς το πρότυπο.

Η μετάνοια πραγματοποιείται ως συνεργία της δωρεάς του Θεού. Η δωρεά της αγάπης του Θεού γίνεται με αφθονία στην καρδιά του ανθρώπου. Η δύναμη αυτή της Χάριτος κυριαρχεί σε κάθε κίνηση του νου και σε κάθε αίσθηση της καρδιάς. Όλες οι εκδηλώσεις της ζωής παίρνουν θετικό χαρακτήρα με την ενεργό παρουσία του Αγίου Πνεύματος, «Νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τό κακό». Καταλαβαίνει τότε όπως σημειώνει ο άγιος Γεννάδιος ο Σχολάριος ότι, ο φιλανθρωπότατος Πατέρας βλέποντας από μακριά τον άνθρωπο να επιστρέφει και να έρχεται κοντά του, όπως έγινε με τον άσωτο, δεν αγανακτεί, δεν αποστρέφει το πρόσωπό του, δεν στέλνει να τον διώξουν, δεν κλείνει τις πύλες, δεν τον αφήνει μεν να παρουσιαστεί μπροστά του και μετά πολύ δίκαια να τον επιπλήξει, δεν τον επικρίνει για την αδοξία που φανερά προξένησε το παιδί του, όχι μόνο στον εαυτό του, αλλά και στον ίδιο τον Πατέρα, για τίποτα εντελώς δεν τον κατηγορεί. Αλλά, αμέσως επιβεβαιώνει και ενισχύει την ελπίδα που είχε εμφυτευθεί στην ψυχή του παιδιού για την Πατρική ευσπλαχνία και την επαληθεύει τρέχοντας να τον προϋπαντήσει, και να τον αγκαλιάσει και να ταπεινωθεί και αυτός μαζί με την ταπείνωση του παιδιού και να δείξει με ασπασμό την Πατρική του στοργή. Και ο μεν Υιός παρά το ότι ευνοείται με την τόση επιείκεια, δεν αξιώνει ακόμη τον εαυτό του να ονομαστεί Υιός. Ο δε Πατέρας, βλέποντας στην γνήσια μετάνοια και συντριβή, του δίνει τα γνωρίσματα της υιότητας. Του φορά δηλαδή, πάλι την πρώτη στολή του βαπτίσματος, από την οποία απογυμνώθηκε με τις προσωπικές του αμαρτίες. Επειδή η μετάνοια έγινε γι' αυτόν δεύτερο βάπτισμα, σφραγίζει το χέρι με το δαχτυλίδι, για να είναι στο εξής απρόσιτος τους δαίμονες αναγνωριζόμενος από μακριά, του ετοιμάζει υποδήματα για την οδό της υπακοής, κάνοντας τον πάλι οδοιπόρο προς τη Σωτηρία, τον αξιώνει της μυστηριώδους και πνευματικής τροφής, και τον κάνει μοτράπεζό του.

Η σπλαχνική καρδιά του Πατέρα, δεν θεραπεύει μόνο τον άσωτο υιό, αλλά παρηγορεί και θεραπεύει και τον άλλο υιό, ο οποίος «πειραγμένος» δεν ήθελε να συμμετέχει στην χαρά της επιστροφής του αδελφού του. Του μιλάει με σπλάχνα οικτιρισμών και τον προκαλεί και τον προτρέπει και τον παρακαλεί να είναι η χαρά του αδελφού του και χαρά δική του.

Αν παρατηρήσουμε προσεκτικότερα τον εαυτό μας, αγαπητοί μου, θα δούμε ότι εναλλάσσονται μέσα μας οι καταστάσεις που συναντήσαμε σήμερα στο Ευαγγέλιο. Άλλοτε όπως ο άσωτος απομακρυνόμαστε από την πατρική καρδιά και οικία και άλλοτε ως ο πρεσβύτερος υιός, έχουμε την εντύπωση ότι είμαστε κοντά στον πατέρα, όμως δεν ποιούμε τα έργα του. Και στις δύο περιπτώσεις, χρειάζεται να στρέψουμε το βλέμμα μας στον εαυτό μας βαθύτερα και να ομολογήσουμε με πόνο αφ' ενός μεν την προσκόλλησή μας προς τις σαρκικές απολαύσεις και να μετανοήσουμε γι' αυτές επιστρέφοντας προς τον Πατέρα. Και αφ' ετέρου, να δούμε την αλαζονεία που πολλές φορές κρύβει η δήθεν καθαρή μας κατάσταση, και να επιστρέψουμε προς τον Πατέρα, κοινωνώντας με τους αδελφούς, ζώντας τη χαρά αυτής της κοινωνίας, σύμφωνα με το λόγο του Χριστού «χαίρετε μετά χαιρόντων και κλαίετε μετά κλαιόντων».

π. Σ.Π